Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
20 april 2026

Kenmerk
DGED-DMC / 105911360

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief Wet Markt en Overheid - motie over mogelijk marktverstorende activiteiten zbo's

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding

Tijdens het Tweeminutendebat Marktordening & Consumentenbescherming op 11 juni 2024, is de motie Graus/van Meetelen ingediend en aangenomen. Deze motie verzoekt om onderzoek te doen naar mogelijk marktverstorende activiteiten van zbo's. Met deze brief geeft u invulling aan deze motie.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met deze brief en met het verzenden van de brief aan de Kamer.

Kernpunten

- De Wet Markt en Overheid heeft als doel oneerlijke concurrentie vanuit de overheid tegen te gaan. De wet bevat vier gedragsregels waar overheden zich aan moeten houden.
- De motie Graus/van Meetelen verzoekt om onderzoek te doen naar mogelijk marktverstorende activiteiten van zbo's.
- Na gesprekken met VNO-NCW/MKB NL blijkt dat ondernemers vooral marktverstoring ervaren door KvK, Kadaster, CBS en Staatsbosbeheer.
- Het gaat hierbij vooral om activiteiten die onderdeel zijn van de **publieke** taak van deze zbo's. Deze zijn uitgezonderd van de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid. De wet ziet op **economische** activiteiten.
- Uit gesprekken met de zbo's is gebleken dat KvK, het Kadaster en CBS in hun besluitvorming over nieuwe activiteiten een aantal waarborgen hebben ingebouwd, om marktverstorende activiteiten zoveel mogelijk te voorkomen.
- Staatsbosbeheer beschikt momenteel nog niet over vergelijkbare waarborgen voor nieuwe 'niet-economische activiteiten', maar heeft wel waarborgen ingebouwd om bij hun economische activiteiten te voldoen aan de Wet Markt en Overheid.

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-DMC / 105911360

- In de brief geeft u aan om dat u de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur heeft verzocht om hier aandacht aan te besteden tijdens de eerstvolgende evaluatie van Staatsbosbeheer.

Toelichting

Wet Markt en Overheid en wetsvoorstel

- De Wet Markt en Overheid heeft als doel oneerlijke concurrentie vanuit de overheid tegen te gaan en maakt deel uit van de Mededingingswet. Het bevat vier gedragsregels waar overheden zich aan moeten houden wanneer zij een economische activiteit uitvoeren:
    - Integrale kosten doorberekenen van goederen of diensten die overheden aanbieden.
    - Bevoordelingsverbod voor de eigen overheidsbedrijven t.o.v. concurrerende bedrijven;
    - Gegevensgebruik: gegevens die overheden vanuit hun publieke taak verkrijgen mogen zij niet gebruiken voor economische activiteiten die niet dienen ter uitvoering van deze taak, tenzij bedrijven ook over de gegevens kunnen beschikken;
    - Functiescheiding: als een overheid een bestuurlijke (bijvoorbeeld toetsende) rol heeft voor een economische activiteit en ook zelf die economische activiteit uitvoert, mogen hierbij niet dezelfde personen betrokken zijn.
- Het is dus niet verboden voor overheden om diensten op de markt aan te bieden.
- Overheden kunnen daarnaast een of meerdere gedragsregels uitzonderen indien de economische activiteit in het algemeen belang is, middels een algemeenbelangbesluit.
- Momenteel ligt in de Tweede Kamer een wetsvoorstel die de Wet Markt en Overheid aanpast. Met het wetsvoorstel komt het tijdelijk karakter van de Wet Markt en Overheid te vervallen, moeten overheden een algemeenbelangbesluit beter motiveren en periodiek evalueren en wordt het aanbieden van open source software uitgezonderd van de gedragsregel integrale kostendoorberekening.